

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP

Aprob

Avocatul Poporului

RW
Renate Weber

Raport

*privind vizita desfășurată la Căminul pentru Persoane Vârstnice Focșani,
județul Vrancea*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare.
2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare.
3. Recomandări.

Bacău – 2024

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii (MNP), conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, locurile în care persoanele sunt private de libertate, în sensul art. 4 din OPCAT.

În temeiul OPCAT, precum și a art. 4, art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, în data de 24.03.2023, reprezentanții Centrului Zonal Bacău al instituției Avocatul Poporului (doamna [redacted], domnul [redacted] - consilieri ai Centrului Zonal Bacău al instituției Avocatul Poporului, domnul [redacted] - medic, colaborator extern, precum și doamna [redacted], reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația "TREBUIE" Bacău) s-au deplasat la sediul Căminului pentru Persoane Vârstnice Focșani pentru efectuarea unei vizite, conform Planului anual de vizite 2023, în baza Împuternicirii nr. 8361/22.03.2023.

La sediul instituției, membrii echipei de vizitare au fost primiți de către șeful Centrului social multifuncțional Focșani, împreună cu medicul și asistentul social ai instituției, cărora le-au fost prezentate Împuternicirea nr. 8361/22.03.2023, mandatul MNP și scopul vizitei. După lecturarea Împuternicirii, șeful centrului a declarat că este jignit de conținutul acesteia, că instituția pe care o conduce nu este centru de detenție și beneficiarii nu sunt supuși torturii.

Reprezentanții Centrului zonal Bacău au prezentat prevederile Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, în baza cărora se desfășoară vizita, însă șeful de centru a precizat că nu este de acord cu aspectele prezentate, că în DEX detenția este altfel explicată și susține, în continuare, că instituția pe care o conduce nu este un centru de detenție, conținutul împuternicirii fiind jignitor pentru el, pentru beneficiari și pentru reprezentanții acestora.

Totodată, pentru un punct de vedere al unui specialist, șeful centrului a luat legătura telefonic cu Direcția de Asistență Socială Focșani, unde a discutat cu juristul instituției, care, din relatările șefului de centru, a fost de părere că centrul nu este loc de detenție și nu este supus monitorizării Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție.

Deși membrii echipei de vizitare au reiterat dispozițiile legale cu privire la efectuarea vizitei, precum și faptul că, potrivit art. 40 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, "Instituțiile vizitate sunt obligate să pună la dispoziția reprezentanților echipei de vizitare, în condițiile legii, înainte, în timpul sau după efectuarea vizitei,

orice documente sau informații care se află la dispoziția lor sau pe care le pot procura, solicitate de aceștia în scopul îndeplinirii atribuțiilor legale”, șeful centrului a revenit mereu asupra faptului că unitatea pe care o conduce nu este centru de detenție, asistentul social a început să susțină punctul acestuia de vedere, deși a adus registrele folosite în activitatea căminului pentru a fi studiate de membrii echipei de vizitare, izbindu-le pe masă.

Având în vedere atitudinea recalcitrantă, lipsită de respect, colaborare și colegialitate, discuțiile cu ton superior și agresiv, inadmisibil în raport cu normele de conduită etică și deontologie profesională, membrii echipei de vizitare au decis să nu continue efectuarea vizitei în astfel de condiții necorespunzătoare.

Instituția Avocatul Poporului s-a adresat Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, precum și Primarului Municipiului Focșani, fiindu-le adusă la cunoștință situația creată. Cu privire la aceasta au fost primite puncte de vedere, iar Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială a desfășurat în perioada 25-26.04.2023 o misiune de control, în urma căreia s-au dispus 2 măsuri de remediere a unor deficiențe. De asemenea, Primarul Municipiului Focșani și conducerea Direcției de Asistență Socială Focșani au transmis răspunsuri prin care au informat pe Avocatul Poporului cu privire la măsurile dispuse cu privire la comportamentul neadecvat al conducerii Centrului Social Multifuncțional și au transmis disponibilitatea de a prezenta reprezentanților Instituției Avocatul Poporului activitatea desfășurată în cadrul Căminului pentru Persoane Vârstnice Focșani.

În temeiul OPCAT, precum și a art. 4, art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, în data de 12.12.2023, a fost efectuată o vizită la Căminul pentru Persoane Vârstnice (CPV) Focșani, județul Vrancea, având ca obiective consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipe de vizitare a fost formată din: doamna [redacted], doamna [redacted] și domnul [redacted], consilieri ai Centrului Zonal Bacău al instituției Avocatul Poporului, precum și doamna [redacted] - reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația "TREBUIE" Bacău.

La data efectuării vizitei, șeful Centrului Social Multifuncțional nu a fost prezent în unitate, la vizită participând coordonatorul Căminului pentru Persoane Vârstnice Focșani, precum și personal medical și psiho-social. Precizăm că la data de 12.12.2023 reprezentanții Centrului zonal Bacău au efectuat vizita în cămin în bune condiții, personalul oferind informațiile și documentele necesare îndeplinirii obiectivelor vizitei. De asemenea, reprezentanții Centrului Zonal Bacău au distribuit personalului pliante cu prevederile legale referitoare la atribuțiile Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție și procedura efectuării vizitelor.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată.

Serviciul social Căminul pentru Persoane Vârstnice Focșani, cod serviciu social 8730 CR-V-I, face parte din Centrul social multifuncțional "Cantina de ajutor social și Căminul pentru Persoane Vârstnice". Acesta a fost înființat prin H.C.L. Focșani nr. 44/2006, funcționând în subordinea furnizorului de servicii sociale Direcția de Asistență Socială Focșani, județul Vrancea, conform H.C.L. Focșani nr. 108/2017. Amplasarea căminului din municipiul Focșani, str. Fraternității, nr. 1, asigură accesul liber la majoritatea serviciilor și facilităților comunității, având în vedere că există căi de acces circulate de mijloace de transport în comun, înspre și din direcția unității.

Scopul serviciului social este de a asigura, în regim instituționalizat, condiții corespunzătoare de găzduire, hrană, îngrijire personală și medicală, recuperare, readaptare și reabilitare, activități de petrecere a timpului liber, precum și asistență socială unor persoane vârstnice, dependente sau semidependente, pe o perioadă determinată/nedeterminată de timp, în funcție de nevoile individuale ale acestora.

CPV Focșani este organizat și funcționează în conformitate cu prevederile Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată și actualizată, precum și ale Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare, iar standardul minim de calitate aplicabil este Ordinul nr. 29/2019 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinelor sociale – Anexa 1- Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare organizate ca centre rezidențiale destinate persoanelor vârstnice.

Serviciul social se organizează și funcționează cu respectarea principiilor generale care guvernează sistemul național de asistență socială, precum și a principiilor specifice care stau la baza acordării serviciilor sociale prevăzute în legislația specifică, în convențiile internaționale ratificate prin lege și în celelalte acte internaționale în materie, la care România este parte, precum și în standardele minime de calitate aplicabile.

CPV Focșani este înființat prin H.C.L. nr. 44/28.02.2006 și funcționează în cadrul aparatului de specialitate al Primarului Municipiului Focșani - Direcția de Asistență Socială din anul 2017. La data efectuării vizitei, căminul deținea autorizațiile și avizele de funcționare în termen de valabilitate: Licența de funcționare seria LF, nr. 10098/ 09.12.2021 (valabilă până la data de 08.12.2026), Autorizație de securitate la incendiu nr. 577/18/SU-VN/13.12.2018, Autorizație sanitară de funcționare nr. 230/14.02.2017, Document de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor nr. VA 3572/01.02.2019.

Beneficiarii serviciilor sociale acordate în CPV Focșani erau persoane care au împlinit vârsta legală de pensionare, cu domiciliul în municipiul Focșani.

Criteriile de admitere ale persoanelor în cămin, potrivit Procedurii privind admiterea beneficiarilor, se refereau la împlinirea vârstei legale de pensionare, precum și la una dintre următoarele situații:

- Nu au familie sau nu se află în întreținerea unei sau unor persoane obligate la aceasta, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

- Nu au locuință și nici posibilitatea de a-și asigura condițiile de locuit pe baza resurselor proprii.

- Nu realizează venituri proprii sau acestea nu sunt suficiente pentru asigurarea îngrijirii necesare.

- Nu se pot gospodări singure sau necesită îngrijire specializată.

- Se află în imposibilitatea de a-și asigura nevoile socio-medicale, din cauza bolii, ori stării fizice sau psihice.

Cererea de admitere (însoțită de copii după CI, adeverința medicală, ultimul cupon de pensie și actul doveditor al bunurilor imobile, mobile sau teren agricol aflat în proprietate) se depune la DAS Focșani, care va efectua ancheta socială (Grila de evaluare a nevoilor sociomedicale și geriatrie). În urma analizei situației sociale, economice și medicale a persoanei vârstnice se propune internarea în cămin, cu încheierea unui contract de furnizare de servicii, respectiv angajament de plată.

Conform informațiilor primite de la personalul căminului, persoanele vârstnice care dispun de venituri proprii plătesc lunar o contribuție de întreținere cu o valoare de 2.233 lei (gradul III - persoane independente), 2.341 lei (gradul II – persoane semidependente) sau 2.449 lei (gradul I – persoane dependente/imobilizate), stabilită prin Decizia nr. 253/24.03.2023, pe baza costului mediu lunar de întreținere, în conformitate cu legislația în vigoare - art. 24, alin. 1 din Legea nr. 281/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice.

Serviciile se asigură fără plata contribuției persoanelor vârstnice care, evaluate potrivit grilei naționale de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice, se încadrează în una dintre următoarele situații:

a) nu au venituri și nici susținători legali;

b) sunt beneficiari ai ajutorului social acordat în baza Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare, sau realizează venituri al căror quantum se situează sub nivelul indemnizației sociale pentru pensionari prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 6/2009 privind instituirea pensiei sociale minime garantate.

Conform informațiilor furnizate de către personalul centrului, la admiterea în unitate persoana vârstnică este informată de către specialiștii desemnați, cu privire la: ghiduri, regulamente, termenii contractului de furnizare de servicii, angajamentul de plată, procese-verbale de predare-primire, acorduri etc.

Principalele activități desfășurate în cadrul CPV Focșani erau următoarele:

- cazare completă: găzduire pe perioadă determinată/nedeterminată de timp, în funcție de nevoile individuale și de normele legale privind centrele rezidențiale, asigurarea alimentației zilnice, în funcție și de regimul dietetic recomandat pentru cazuri particulare - 3 mese/zi și suplimente.
- servicii sociale: consiliere socială, informare și reprezentare de interese; ajutor pentru menaj; consiliere psihologică; modalități de prevenire a marginalizării sociale și de reintegrare socială în raport cu capacitatea psihoafectivă.
- servicii sociomedicale: ajutor pentru menținerea sau readaptarea capacităților fizice ori intelectuale; asigurarea unor programe de ergoterapie; asigurarea ajutorului zilnic pentru realizarea igienei corporale (spălat parțial sau total, bărbierit, pieptănat, îmbrăcat/dezbrăcat, mobilitate etc).
- servicii medicale: consultații și tratamente la cabinetul medical; servicii de îngrijire-infirmerie; supravegherea stării de sănătate; asigurarea cu dispozitive medicale.
- îngrijire personală: ajutor pentru realizarea activităților de bază ale beneficiarilor; asigurarea curățeniei zilnice, a igienizării permanente și a curățeniei generale.
- asistență pentru sănătate: supravegherea stării de sănătate, monitorizarea funcțiilor vitale, asigurarea medicației de urgență, administrarea medicației, efectuarea îngrijirilor medicale de bază, efectuarea controalelor medicale periodice, sesiuni de informare.
- recuperare/reabilitare funcțională: terapie prin masaj, terapie ocupațională, terapii pentru deficiențe motorii, terapii de relaxare în conformitate cu gradul de dependență al beneficiarului sau cu recomandarea medicului de specialitate.
- viață activă și contacte sociale: asigurarea suportului și/sau asistenței în deplasare (interior/exterior); consiliere individuală, mediere socială, menținerea relației cu familia, cu rudele și cu prietenii, învoire în comunitate și/sau în familie; activități socio-culturale (activitate în aer liber, vizite, sărbătorirea zilelor de naștere a beneficiarilor), activități de relaxare (șah, table, lectură, audiții muzicale, viziune tv etc.), sărbătorirea evenimentelor culturale și religioase (Ziua persoanei vârstnice, Ziua femeii, Paște, Crăciun, Anul Nou etc.).

Finanțarea cheltuielilor centrului era asigurată, în condițiile legii, din următoarele surse:

- a) bugetul local al Municipiului Focșani;
- b) contribuția persoanelor beneficiare sau a întreținătorilor acestora;
- c) donații, sponsorizări sau alte contribuții din partea persoanelor fizice sau juridice din țară sau din străinătate;
- d) fonduri externe, rambursabile sau nerambursabile;
- e) alte surse de finanțare, în conformitate cu legislația în vigoare.

La data efectuării vizitei, CPV Focșani funcționa cu un număr total de personal de 27 de posturi, fiind vacante 4 posturi. Personalul căminului cuprindea următoarele posturi: coordonator personal de specialitate; personal de specialitate de îngrijire și asistență (medic specialist – ½ post, asistent medical generalist, asistent social, kinetoterapeut, psiholog, infirmier), personal de specialitate și auxiliar, precum și posturi de personal cu funcții administrative, de gospodărire, întreținere, reparații și deservire. **Conform informațiilor primite, existau 4 posturi vacante (1 post de asistent medical și 3 posturi de infirmier), pentru a căror ocupare se efectuaseră demersurile legale necesare (Memorandum adresat Ministerului Finanțelor care a fost**

neavizat). Cu privire la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră oportun să se continue demersurile pentru ocuparea posturilor vacante în anul 2024, având în vedere faptul că OUG nr. 34/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative își încetează aplicabilitatea după data de 31.12.2023.

Exista întocmit un Plan anual de formare profesională pentru personalul angajat, care cuprindea numeroase teme, pe domenii de perfecționare: ROF și RI, Codul de etică, Manualul de proceduri, principiul respectării demnității și intimității beneficiarilor, competențe digitale, Carta Drepturilor Omului, Planul de Urgență etc. Membrii echipei de vizitare au reținut că temele se refereau la aspecte medicale, de igienă, regulamente și reguli interne. **Cu privire la acest aspect, membrii echipei de vizitare au felicitat personalul pentru elaborarea unui plan anual de formare profesională complex și consideră oportun să se desfășoare permanent instruirii și formări profesionale cu privire la gestionarea situațiilor neprevăzute, precum și la legislația națională și internațională privind drepturile omului.**

Referitor la fondurile alocate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților din centru, acestea au fost apreciate de conducere ca fiind suficiente, astfel că, în anul 2023 până la data efectuării vizitei, au putut fi efectuate o serie de lucrări de întreținere și reparații curente (uzuale) la spațiile de cazare, precum și achiziționarea unor bunuri materiale pentru dotarea bucătăriei, a camerelor de cazare și băilor, precum și consumabile medicale.

La momentul efectuării vizitei, capacitatea centrului era de 60 de locuri, fiind cazați 53 de beneficiari (34 femei și 19 bărbați), cu vârsta cuprinsă între 65-100 ani, toți prezentând un grad de dependență (13 independenți, 33 semidependenți și 7 dependenți).

CPV Focșani este format dintr-un pavilion cu 3 nivele (P+2). Accesul la etaje se realiza pe scări, dar și cu un lift suficient de încăpător pentru persoanele care se deplasau cu scaune rulante.

Dormitoarele erau formate din hol, baie și cameră cu două locuri, fiind dotată cu mobilierul necesar pentru două persoane. Camerele erau luminoase și încăpătoare (aproximativ 20 mp), asigurând suprafața legală de 6 mp pentru fiecare beneficiar. Geamurile mari asigurau ventilația naturală necesară, iar sistemul de încălzire era asigurat de o centrală pe gaz, care asigura apa caldă și căldura.

În timpul vizitei în cămin s-a constatat că beneficiarii aveau condiții bune de cazare, camerele având mobilier și dotări suficiente. De asemenea, și celelalte spații ale căminului – holuri, cameră de lectură, săli de lectură și activități pe fiecare etaj etc. ofereau condiții optime pentru desfășurarea activităților specifice. **Totuși, în timpul vizitei s-a observat că în unele spații (camere de cazare și holuri) pereții erau goi, nepersonalizați, creînd o atmosferă rece, specifică spitalelor. Cu privire la acest aspect membrii echipei de vizitare consideră că beneficiarii, cu sprijinul personalului, ar trebui încurajați să-și personalizeze și decoreze camerele de cazare (cu tablouri, obiecte decorative, fotografiile etc.), precum și spațiile comune unde sunt pereți goi.**

Camerele erau dotate cu paturi, noptiere și masă cu scaune, iar lenjeria de pat era curată și în stare bună. Fiecare baie era corespunzător amenajată: chiuvetă, vas de toaletă, duș și cădiță de duș, hârtie igienică și săpun. Lenjeria era curată, iar hainele beneficiarilor erau suficiente și potrivite anotimpului rece. Fiecare cameră era prevăzută cu geam mare și ușă către un mic balcon. **În cursul vizitării camerelor, membrii echipei de vizitare au observat că gresia și faianța din unele camere și holuri necesitau înlocuire, fiind sparte. Cu privire la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri pentru achiziționarea și înlocuirea gresiei și faianței deteriorate.** Supravegherea video exista pe holuri.

Spațiile comune și biblioteca erau spațioase cu cărți din toate domeniile, televizoare, canapele și fotolii, mese și scaune. Pereții erau decorați cu diverse colaje de poze ce surprindeau instantanee din activitățile socio-culturale ale unității (zile de onomastică, aniversări, spectacole de dans, seri de lectură și desen etc.). În sălile de lectură erau brazi împodobiți de Crăciun.

În centru era amenajată o cameră spațioasă cu destinația de Capelă, unde vine duminica un preot și slujcștc, pentru beneficiarii interesați de practicarea cultului religios, primesc și cateheze, spovedanie, slujbe specifice cultului creștin ortodox.

Sala de mese era amenajată corespunzător. Existau suficiente mese și scaune pentru ca toți beneficiarii să servească masa într-o tură, fiind organizate și circuitate pentru respectarea normelor sanitare (spații de distribuire a hranei și spații de depozitare a veselei). Spațiul de servire a mesei era ușor de igienizat, luminat suficient și cu o ambianță plăcută.

Bucătăria, magaziile și vestiarele personalului erau bine organizate, încăpătoare și curate, dotate corespunzător cu mașini de gătit, cuptor electric, mobilier din inox, robot de bucătărie, lăzi frigorifice, vitrine frigorifice, frigidere și cântare etc.

Centrul era prevăzut cu lift, acesta fiind folosit mai mult de către persoanele greu deplasabile, pentru bagaje, materiale necesare etajelor superioare.

Membrii echipei de vizitare au reținut că spălătoria unității avea nevoie de o mașină nouă de spălat, deoarece una din cele existente nu mai funcționa corespunzător.

Cu privire la alimentație, s-a observat că CPV Focșani asigură o alimentație echilibrată din punct de vedere cantitativ și calitativ pentru toți beneficiarii, la intervale echilibrate, 3 mese/zi. Unitatea asigură, de asemenea, și gustări între mesele principale (mere, banane, napolitane, chec, plăcintă cu brânză, cozonac etc.). Meniurile erau variate de la o zi la alta, ținându-se cont, pe cât posibil, de preferințele beneficiarilor. Totodată, pentru cei care urmau un anumit regim alimentar, se asigură o alimentație dietetică, pe baza recomandărilor medicului specialist.

La data efectuării vizitei, la prânz (regim comun) au fost servite următoarele alimente: ciorbă de pui, spanac cu sos de roșii și ouă ochi, pâine. Membrii echipei de vizitare au reținut că hrana servită era gustoasă, mirosea foarte bine și era în cantitate suficientă, din discuțiile cu beneficiarii reieșind că erau mulțumiți de calitatea și cantitatea mâncării.

La cererea beneficiarilor s-a amenajat în curtea unității un solar pentru legume, îngrijit de către aceștia.

Membrii echipei de vizitare au studiat o serie de registre folosite în activitatea centrului, cum ar fi: Registrul de evidență a cazurilor de tortură și tratamente crude, inumane sau degradante,

Registrul de incidente deosebite, Registrul privind perfecționarea continuă a personalului, Registrul privind informarea beneficiarilor, Registrul de evidență a sesizărilor și reclamațiilor beneficiarilor, Registrul de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare etc. —

Membrii echipei de vizitare au reținut că în Registrul de evidență a cazurilor de tortură și tratamente crude, inumane sau degradante, în Registrul de evidență a sesizărilor și reclamațiilor beneficiarilor și în Registrul de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare nu erau consemnate astfel de cazuri, fiind menționat că nu s-au înregistrat cazuri de tortură, sesizări, respectiv cazuri de abuz.

Mai mult, la nivelul CPV Focșani fusese întocmită o broșură cu privire la măsurile necesare pentru asigurarea protecției împotriva abuzului, neglijenței și discriminării. Această broșură era pusă la dispoziția beneficiarilor căminului și cuprindea numeroase aspecte printre care: cadrul legislativ, proceduri, definiții (abuz, rele tratamente, neglijență etc.), prezentare tipuri de abuz.

Referitor la acordarea asistenței medicale, căminul avea un cabinet medical dotat corespunzător cu mobilier: dulapuri de medicamente, printre care și un dulap de urgență încuiat, masă, pat consultații, precum și aparatură medicală: glucometru, tensiometru, pulsoximetru, termometru, aparat aerosoli, cântar, frigider medicamente, aparat de urgență. De asemenea, sala de tratamente medicale și urgențe minore deținea mobilierul și dotarea specifică acestora (pat ajustabil, stativ pentru perfuzii, masă pentru manipulare soluții injectabile, pansamente, deșeuri medicale, dezinfectanți, scală gradată pentru înălțime, cântar, lampă pentru ultraviolete, trusă mică chirurgie, tavițe renale etc. Totodată, depozitul de medicamente și produse medicale era prevăzut cu rafturi și etichete pentru toate produsele.

Căminul deținea și două camere izolator pentru situații speciale medicale: epidemie de gripă, enterocolite, pneumoviroze, infecții cutanate transmisibile.

Serviciile de asistență medicală erau asigurate de către un medic de familie, angajat cu ½ normă, cu program zilnic între orele 8-11, la care erau înscriși toți beneficiarii căminului. Personalul medical din cadrul căminului colabora și cu un medic psihiatru din cadrul Spitalului Județean de Urgență "Sfântul Pantelimon" Focșani, care era solicitat la nevoie.

Continuitatea în asistența medicală, din studierea graficelor de lucru afișate, era asigurată în momentul efectuării vizitei de către un număr de 5 asistente medicale, cu un program de lucru în ture de 12/24 ore, cu respectarea prevederilor legale în domeniu.

Exista Autorizație Sanitară de Funcționare eliberată de către Autoritatea de Sănătate Publică Neamț, precum și un Document de Înregistrare Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, eliberat de Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Vrancea, afișate chiar la intrarea în cămin.

Căminul nu deținea contract cu Casa Națională de Asigurări.

Pentru internarea în centru a beneficiarilor se întocmea de către medicul centrului, împreună cu asistentul social, o fișă de evaluare medico-socială.

Administrarea medicației cronice era realizată prin medicii de specialitate, care au consultat beneficiarii, cât și de către medicul personal, de familie.

Medicul din cămin gestiona medicația existentă și ajusta dozele în funcție de urgențele medicale apărute, consulta pacienții când apăreau dezechilibre în starea acestora de sănătate. Asistenții medicali puteau ajusta medicația doar în urma convorbirii telefonice cu medicul unității. De asemenea, urgențele majore erau asigurate prin Sistemul Național de Urgențe 112, conform informațiilor primite de la personalul medical, colaborarea fiind foarte bună cu Spitalul Județean de Urgență "Sfântul Pantelimon" Focșani, aflat la 250 m distanță de cămin.

Aparatul de Urgență era bine aprovizionat, fiind vizibil afișate denumirea medicamentelor, dozele, forma farmaceutică, interacțiunile medicamentoase de evitat, trusa de mică chirurgie și dezinfectanții specifice îngrijirii tegumentului intact, cât și a celui lezat. **Membrii echipei de vizitare au reținut că defibrilatorul automat extern, cât și concentratorul de oxigen nu se găseau în dotarea căminului**, astfel că, în cazul intervenirii unui stop cardiorespirator creștea timpul de așteptare al beneficiarilor pentru a primi tratament. Dotarea cu aceste dispozitive ar avea un rol deosebit în recuperarea neurologică optimă în contextul vârstei, acestea fiind dispozitive ușor de folosit chiar și de către persoane fără pregătire medicală specializată. **Cu privire la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri pentru achiziționarea unui defibrilator automat extern și a unei surse de oxigen, pentru gestionarea optimă a intervenirii unui posibil stop cardio-respirator.**

Activitatea medicală a asistenților, cât și a medicului era consemnată în registrele medicale: raport de tură, registru de medicație cronică, registru medicație psihotropă, caiet de monitorizare a funcțiilor vitale, caiet decese, registru de internări/externări al beneficiarilor, registru de consultații.

În registrul de consultații s-au înregistrat aproximativ 1500 de consultații de la începutul anului. Din studierea registrelor a reieșit că diagnosticele beneficiarilor erau variate, de la boli specifice vârstei, boli genetice, până la cele dobândite de-a lungul vieții, influențate de factorii de mediu și dezvoltare personală: Demență mixtă stadiu incipient, Hipertensiune arterială, Tulburări cognitivo-afective, Hepatite cronice, Acuitate vizuală alterată, Insuficiență cardiacă, Boala Alzheimer, Diabet zaharat, Arteriopatie obliterantă a membrelor inferioare, Dislipidemii, Glaucom, Tulburări de memorie etc.

Membrii echipei de vizitare au constatat faptul că erau întocmite fișe de consultație medicală ale beneficiarilor, în care erau consemnate date despre diagnosticele și patologiiile acestora, scrisorile medicale emise de medicii specialiști, documente și recomandări emise cu ocazia diverselor consulturi, tratamentele indicate, cu semnătura și parafa medicilor respectivi.

Ca măsură de prevenire a răspândirii infecțiilor respiratorii, se realiza o monitorizare zilnică a funcțiilor vitale, atât a beneficiarilor, cât și a salariaților. Din studierea unor rapoarte de activitate medicală s-a constatat că, zilnic, beneficiarii primeau tratament medical și diverse alte tratamente, cum ar fi: aplicare locală tegumentară de geluri sau alte unguente, pansamente, dozări ale glicemiei sau ale altor constante. Erau efectuate și alte activități printre care: prevenirea escarelor și a tulburărilor trofice, cu administrarea zilnică de pansamente, monitorizarea igienizării blocului alimentar și respectarea regimurilor alimentare, efectuarea zilnică a triajului persoanelor

dependente și semidependente, depistarea precoce a îmbolnăvirilor persoanelor de îngrijire și ale celor de la blocul alimentar, educație sanitară realizată în grup sau individual.

Au fost studiate și rapoartele de tură ale asistentelor medicale, prin sondaj, în care erau descrise tratamentele medicale făcute beneficiarilor, evoluția stării de sănătate a acestora, diversele incidente petrecute în cursul turelor respective sau monitorizările parametrilor vitali. Toate aceste rapoarte de tură includeau data, medicamentul administrat, doza, beneficiarul și semnătura personalului medical.

Medicația beneficiarilor era depozitată în cabinetul medical (prevăzut cu cheie și accesat doar de către personalul medical), în cutii etichetate cu numele și prenumele beneficiarilor, precum și cu dozele medicamentoase. Referitor la evidența administrării medicamentelor și materialelor sanitare, echipa de vizitare a constatat că era întocmită condica de evidență a acestora, cu consemnarea numelui beneficiarului, cantitatea totală eliberată, semnătura persoanei care întocmește condica și a celei care eliberează medicamentele și materialele, fiind respectate astfel prevederile legale în vigoare.

Căminul deținea contract cu o firmă de colectare a deșeurilor, care prelua deșeurile sanitare de două ori pe săptămână.

Activitatea de perfecționare în munca a cadrelor medicale se efectua periodic și activitățile erau consemnate în registrul de perfecționare a personalului medical și în registrul de informare a asistenților medicali.

Cu privire la aspectul fizic al beneficiarilor, membrii echipei de vizitare au reținut că acesta era unul îngrijit. Hainele, lenjeriile și fețele de masă erau curate, fără mirosuri neplăcute. Din punct de vedere psihic-afectiv beneficiarii nu erau triști, nemulțumiți sau neliniștiți. Manifestau curiozitate de comunicare cu membrii echipei de vizitare și își prezentau cu încântare poveștile de viață, activitățile de lucru manual efectuate împreună cu personalul specializat. Din discuțiile cu psihologul căminului a reieșit că aceștia sunt deschiși la terapie psihologică individuală și de grup.

Cabinetul de kinetoterapie era bine dotat cu aparatură și mobilier, activitatea fiind realizată de către un kinetoterapeut abilitat, angajat cu normă întreagă. Beneficiarii erau evaluați și suținuți să efectueze mișcare în limitele stării acestora de sănătate, fie la cabinetul de kinetoterapie, fie în camerele de cazare. La momentul vizitei în unitate, nu existau beneficiari în cabinetul de kinetoterapie. Potrivit declarațiilor kinetoterapeutului centrului, **în timpul sezonului rece beneficiarii accesează într-o mai mică măsură serviciile de kinetoterapie, din cauza temperaturii mai scăzute din cabinetul de kinetoterapie, comparativ cu restul centrului.** Referitor la acest aspect, **membrii echipei de vizitare apreciază că trebuie asigurate toate condițiile pentru ca beneficiarii să acceseze serviciile de recuperare oferite de centru (temperatura corespunzătoare), indiferent de anotimp și de condițiile meteo.**

Din interviurile membrilor echipei de vizitare cu mai mulți beneficiari, a rezultat faptul că aceștia erau mulțumiți de modul de asigurare a asistenței medicale, de tratamentul administrat și de relația cu personalul medical.

În ceea ce privește alimentația beneficiarilor aceasta se prepara în cadrul căminului. Personalul responsabil de blocul alimentar și servirea mesei era compus din 3 bucatari și ajutoare pe fiecare tură din cadrul Cantinei Sociale. La momentul efectuării vizitei, **la bucătărie desfășura activitate doar o bucătăreasă**, membrii echipei de vizitare observând faptul că era **personal insuficient pentru prepararea hranei pentru cei 53 de beneficiari ai căminului. Cu privire la acest aspect, considerăm necesar să se efectueze demersuri pentru asigurarea personalului necesar preparării hranei beneficiarilor.**

Din constatările echipei de vizitare a reieșit faptul că existau suficiente spații destinate preparării, depozitării și servirii alimentelor de către beneficiari: bucătărie, depozite de alimente, dotate cu instalații și aparatură specifice, cameră frigorifică, frigider pentru probe, precum și o sală de mese.

Referitor la activitatea de asistență socială desfășurată în centru, organigrama Căminului pentru Persoane Vârstnice Focșani avea prevăzut un post de asistent social cu normă întreagă, postul fiind ocupat de către un asistent social înscris în Colegiul Național al Asistenților Sociali din România.

Activitatea asistentului social în cadrul căminului presupunea activități dintre cele mai diverse, toate subsumate obiectivului general de îmbunătățire a condițiilor de viață și acordarea de sprijin persoanelor rezidente, precum și membrilor familiilor acestora.

Potrivit informațiilor furnizate de asistentul social al Căminului, activitatea acestuia avea în vedere mai multe arii de interes, și anume: promovarea și menținerea relațiilor cu aparținătorii, gestionarea dosarelor personale și a documentelor privind situația beneficiarilor, consilierea și informarea beneficiarilor, precum și a a parținătorilor legali, acordarea de sprijin pentru obținerea anumitor drepturi sau documente (pensie, certificate de încadrare în grad de handicap, documente de stare civilă și de identitate etc.), organizarea unor activități cultural-educative și de petrecere a timpului liber, întocmirea de raportări către instituții/organizații cu rol în monitorizarea situației persoanelor vârstnice care beneficiază de servicii în cămine rezidențiale, etc.

Astfel, activitățile esențiale desfășurate de asistentul social în cămin erau:

- consilierea persoanelor vârstnice deplasabile (discuții libere cu persoanele vârstnice care se deplasează la masă, respectiv la micul dejun și prânz);
- informarea/consilierea și evaluarea potențialilor beneficiari (persoanele care doresc internarea în cadrul instituției și care se prezintă la sediul acesteia unde are loc evaluarea persoanei și totodată se prezintă serviciile oferite);
- întocmirea de proiecte, programe pentru îmbunătățirea și creșterea calității vieții persoanelor vârstnice;
- întocmirea documentelor și transmiterea acestora către alte instituții în vederea clarificării/reevaluarea situațiilor beneficiarilor; demersuri în vederea reînnoirii documentelor de venit a susținătorilor legali;
- întocmirea actelor (tabele beneficiari activi/internați/ externați/ /decedați, tabele cu contribuția datorată de beneficiari și aparținători, fișe de prezentare, fișe de ieșire, planuri de intervenție/planuri individualizate de asistență și îngrijire, etc.);
- gestionarea dosarelor personale ale beneficiarilor și a documentelor conținute în acestea;

- informarea și consilierea aparținătorilor legali cu privire la evoluția psiho-comportamentală a persoanelor vârstnice pe toată perioada internării, cât și referitor la adaptarea sau neadaptarea persoanelor vârstnice la condițiile instituționalizării;
- intervenția și medierea conflictelor dintre persoanele vârstnice (pe fondul tulburărilor de memorie și a tulburărilor de comportament se creează conflicte între beneficiari);
- consilierea persoanelor vârstnice nedepășabile, discuțiile având loc în camerele personale;
- organizarea de activități de petrecere a timpului liber (sărbătorirea zilelor de naștere, spectacole, mese festive, excursii, însoțirea acestora la teatru....);
- desfășurarea unor activități de terapie ocupațională (confeccionarea unor ornamente din șervețele, hârtie, ață....);
- colaborarea cu toate serviciile și compartimentele instituției, în vederea identificării și rezolvării problemelor de natură psiho-somatică, în așa fel încât tonusul zilnic al persoanelor vârstnice să fie ridicat;
- participarea la efectuarea anchetelor sociale, în vederea internării persoanelor vârstnice în centru;
- supravegherea persoanelor care au de efectuat muncă neremunerată în folosul comunității/ Serviciul de Probațiune Vrancea;
- gestionarea paginii de facebook a Căminului pentru Persoane Vârstnice;
- participarea la evenimentele din comunitate pe tema promovării drepturilor persoanelor vârstnice.

Căminul avea conceput un pliant care conținea informații esențiale cu privire la adresă, servicii oferite, facilități etc. și care putea fi pus la dispoziția eventualelor persoane interesate. De asemenea, exista și o pagină de Facebook dedicată căminului.

În timpul vizitei au fost verificate mai multe dosare sociale ale beneficiarilor și s-a constatat că acestea conțineau documentele prevăzute de standardele de calitate în domeniu. De asemenea, s-a constatat că, în general, documentele din dosare erau corect întocmite și conțineau informații relevante referitoare la evoluția beneficiarilor. **Totuși, Planurile de intervenție denumite și Planuri individualizate de asistență și îngrijire se prezentau sub forma unui tabel cu mai multe secțiuni (Asistență și îngrijire, consiliere, socializare și petrecere a timpului liber etc.) în care erau bifate, cu steluță, frecvența intervențiilor/serviciilor propuse pentru a fi realizate (zilnic, săptămânal, lunar etc.) fără a conține informații personalizate, nuanțate, de ordin calitativ cu privire la situația/evoluția beneficiarului. De asemenea, mai multe planuri avea bifate servicii doar dintr-o anumită secțiune, celelalte câmpuri fiind lăsate libere (de ex. erau marcate doar servicii din sfera asistenței și îngrijirii, celelalte domenii fiind necompletate.).** În acest sens, membrii echipei de vizitare consideră că Planurile individualizate de îngrijire ar trebui să conțină informații detaliate, nuanțate și personalizate ale situației și evoluției beneficiarului, subliniindu-se în mod deosebit natura serviciilor și terapiilor propuse pentru beneficiar, în funcții de concluziile evaluărilor, pentru toate ariile de intervenție – medical, de socializare și petrecere a timpului liber, de menținere a relațiilor cu aparținătorii etc. Referitor la modul de păstrare și gestionare al dosarelor personale ale beneficiarilor, s-a constatat că acestea erau păstrate în biroul asistentului social, într-un dulap neînchis. Cu privire la acest aspect, standardele de calitate privind protecția persoanelor vârstnice în sistem rezidențial menționează că *dosarele personale ale beneficiarilor se păstrează în fișete/dulapuri închise.....* În acest sens, membrii echipei de vizitare apreciază că centrul trebuie să ia toate măsurile necesare respectării confidențialității datelor din dosarele

persoanele ale beneficiarilor, în acord cu standardele minime de calitate aplicabile în domeniu.

Cu privire la desfășurarea activităților recreative, cultural-educative și de petrecere a timpului liber, CPV Focșani pune la dispoziția beneficiarilor mai multe spații destinate socializării și activităților terapeutice și de relaxare: sală de lectură și bibliotecă, spații pentru activități de socializare, recreere și divertisment, terase exterioare acoperite, curte interioară care cuprindea și un mic parc unde era amplasat un foișor. Persoanele asistate erau cooptate în planificarea și organizarea unor activități culturale, sărbătorirea zilelor de naștere și onomastice, vizionarea unor emisiuni TV, radio, participarea la diferite spectacole organizate în cămin sau în comunitate.

Accesul la servicii religioase se realiza la capela din interiorul centrului, cu sprijinul unui preot din comunitate, colaborator al Căminului, care oficia periodic slujbe și alte activități moral-religioase. De asemenea, pentru beneficiarii care se puteau deplasa exista posibilitatea de a merge la biserici în comunitate.

Accesibilitățile destinate persoanelor cu deficiențe locomotorii includeau o rampă de acces la intrarea în clădirea centrului și ascensor, **dar nu exista un sistem de mână curentă (bare de sprijin) pe holuri. Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizitare apreciază că ar trebui asigurate facilități de deplasare și în interiorul căminului, între dormitoare și spațiile comune ale acestuia, prin montarea unui sistem de mână curentă.**

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

a) Primarului Municipiului Focșani, județul Vrancea să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Continuarea demersurilor pentru ocuparea posturilor vacante de asistent medical și infirmier, având în vedere că acestea reprezintă o componentă fundamentală a asistenței medicale acordate beneficiarilor centrului.
2. Asigurarea fondurilor necesare pentru achiziționarea unui defibrilator automat extern și a unei surse de oxigen, pentru gestionarea optimă a intervenirii unui posibil stop cardio-respirator.
3. Asigurarea fondurilor necesare pentru îmbunătățirea condițiilor de cazare prin înlocuirea gresiei și a faianței deteriorate din unele spații ale unității, achiziționarea unei mașini de spălat rufe, precum și prin montarea unui sistem de tip mână curentă pe holurile căminului, pentru a asigura libertatea de mișcare în interiorul căminului pentru persoanele cu dificultăți la deplasare.

b) Conducerii Căminului pentru Persoane Vârstnice Focșani, județul Vrancea să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Îmbunătățirea condițiilor de cazare prin înlocuirea gresiei și a faianței deteriorate din unele spații ale unității.
2. Personalizare/decorarea camerelor de cazare cu sprijinul membrilor de personal, precum și a celorlalte spații unde sunt pereți goi.
3. Montarea unui sistem de tip mână curentă pe holurile căminului, pentru a asigura libertatea de mișcare în interiorul căminului pentru persoanele cu dificultăți la deplasare.
4. Achiziționarea unui defibrilator automat extern și a unei surse de oxigen, pentru gestionarea optimă a intervenirii unui posibil stop cardio-respirator.
5. Asigurarea personalului necesar preparării hranei beneficiarilor.
6. Achiziționarea unei mașini de spălat rufe.
7. Asigurarea condițiilor necesare (temperatură corespunzătoare) pentru ca beneficiarii să acceseze serviciile de recuperare oferite de centru prin cabinetul de kinetoterapie, indiferent de anotimp și de condițiile meteo.
8. Luarea unor măsuri pentru conformarea la prevederile Ordinului Ministerului Muncii și Justiției sociale nr. 29/2019 în sensul asigurării confidențialității datelor cuprinse în dosarele personale ale beneficiarilor prin păstrarea acestora în fișete sau dulapuri închise.
9. Implementarea unui model de Plan de intervenție/Plan individualizat de asistență și îngrijire care să conțină informații detaliate, nunțate și personalizate ale situației și evoluției beneficiarului, subliniindu-se în mod deosebit natura serviciilor și terapiilor propuse pentru beneficiar, în funcții de concluziile evaluărilor, pentru toate ariile de intervenție – medical, de socializare și petrecere a timpului liber, de menținere a relațiilor cu aparținătorii etc.
10. Continuarea desfășurării în mod permanent a unor instruirii și formări profesionale cu privire la gestionarea situațiilor neprevăzute, precum și la legislația națională și internațională privind drepturile omului.

